

Besluiten over de behandeling van uw kind
Hoe doen we dat?

Willem Helbing

Afd. Kindergeneeskunde-kindercardiologie

Academisch Centrum Aangeboren Hartafwijkingen

Sophia Kinderziekenhuis, Rotterdam

Amalia Kinderziekenhuis, Nijmegen

Besluiten over de behandeling van uw kind

- Stap 1: er wordt vastgesteld dat er iets is:
  - Prenataal echo (20 weken zwangerschap)

- Na de geboorte: Verloskundige, huisarts, kinderarts

verwijzing naar kindercardioloog

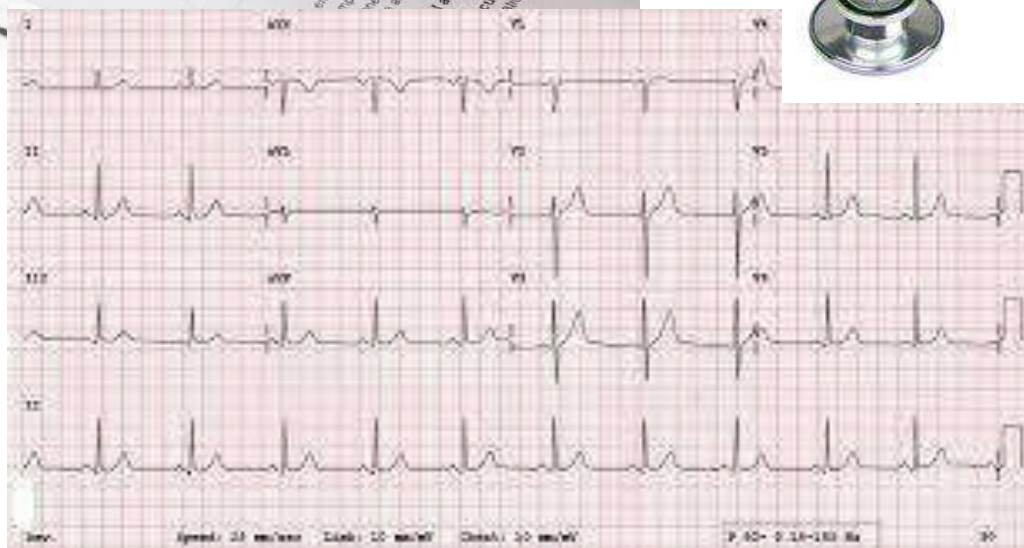
Besluiten over de behandeling van uw kind

- Stap 2: bij de kindercardioloog

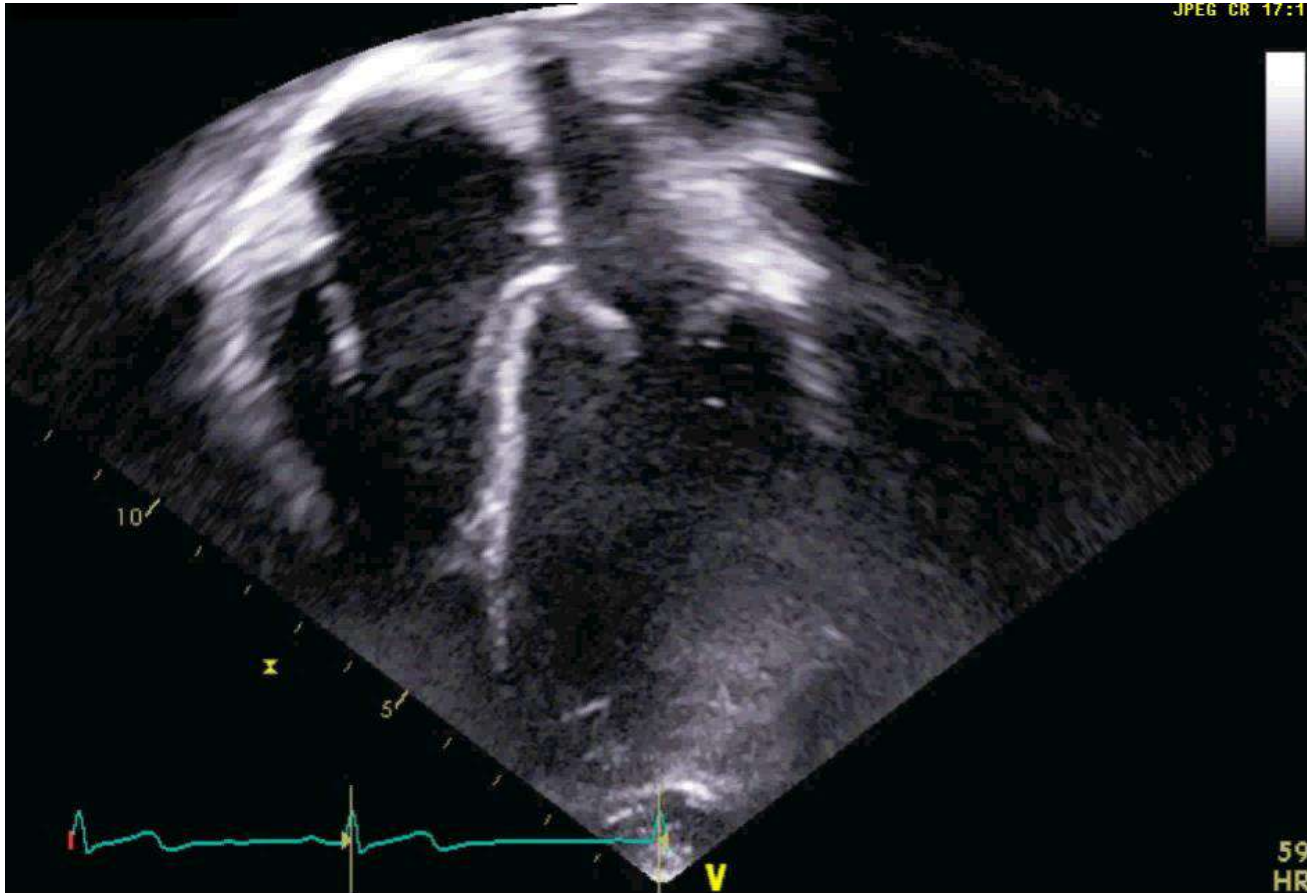
Besluiten over de behandeling van uw kind

- Bij de kindercardioloog

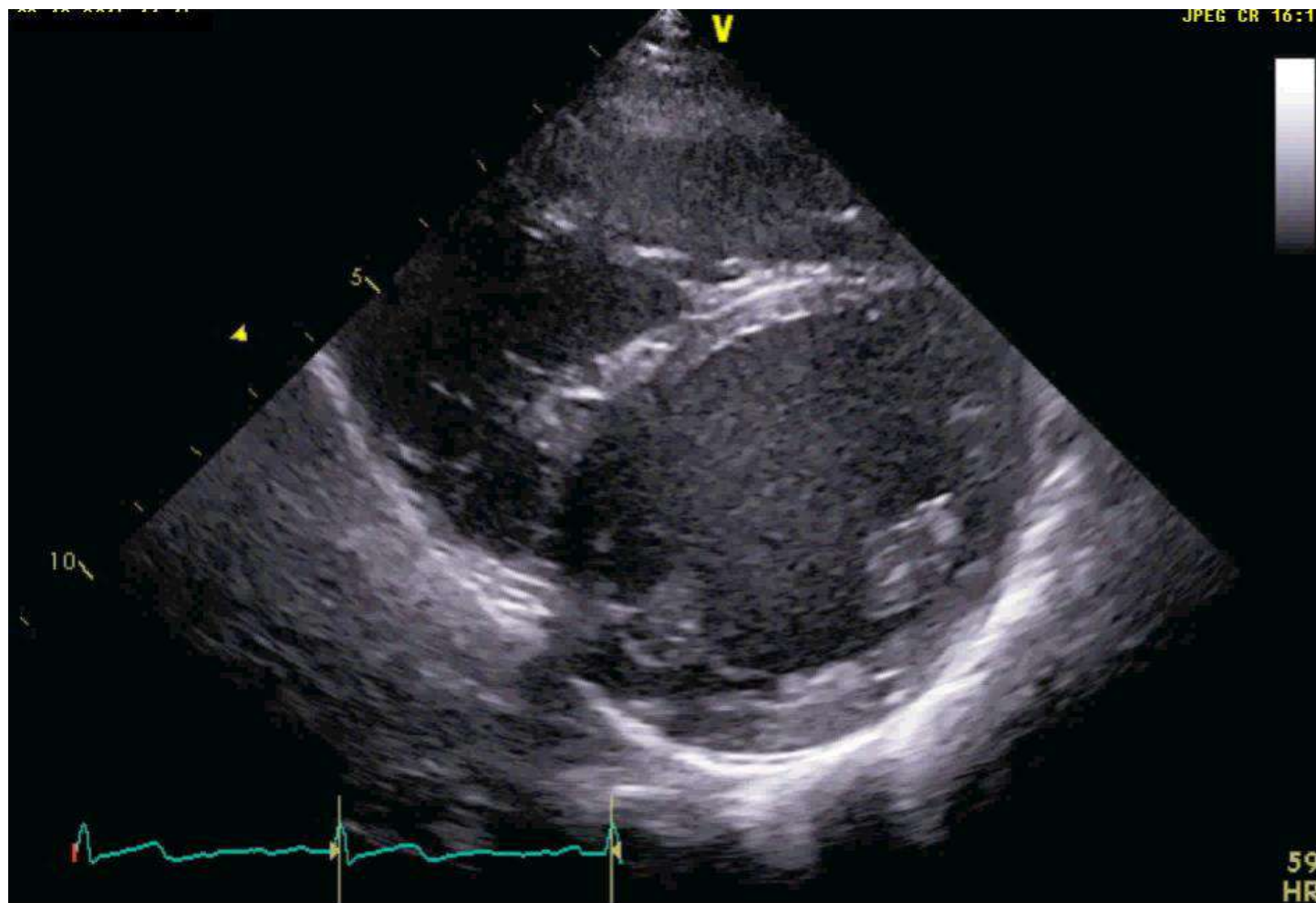
Besluiten over de behandeling van uw kind

- Bij de kindercardioloog: echocardiogram

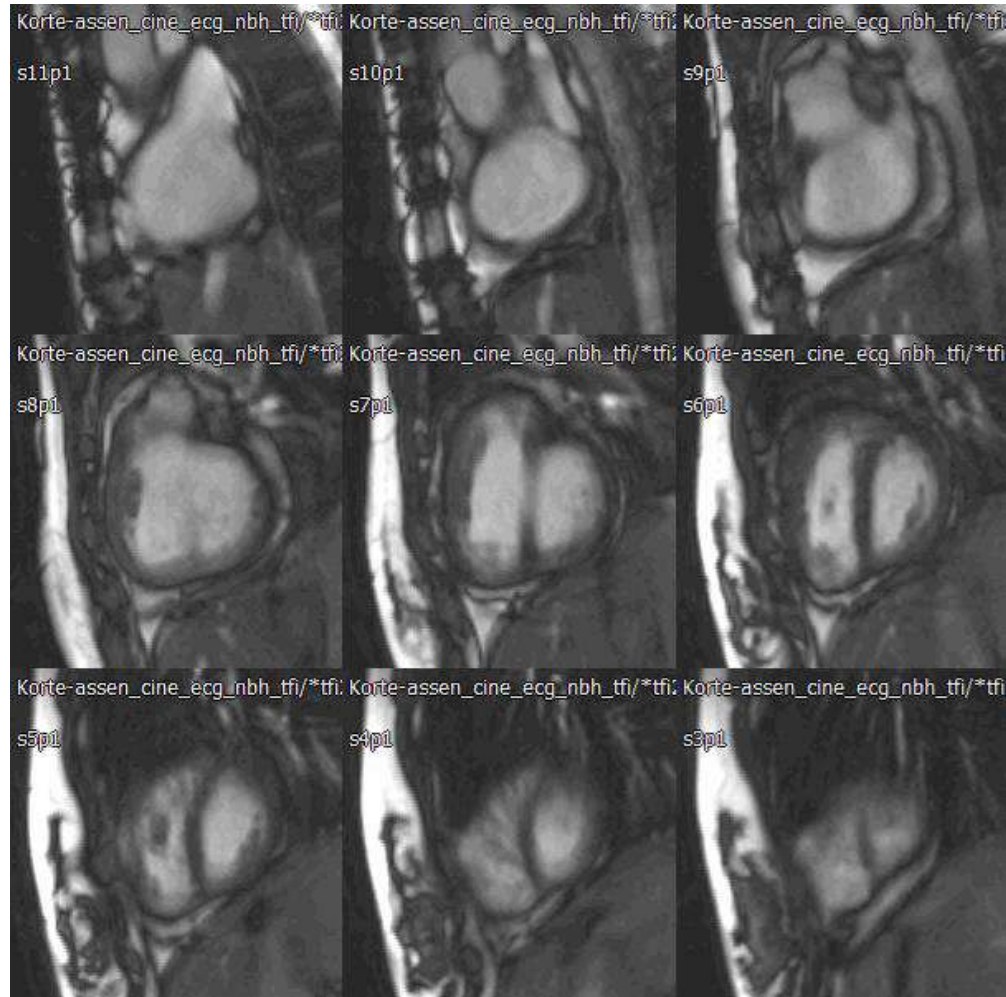
Besluiten over de behandeling van uw kind

- Bij de kindercardioloog: echocardiogram

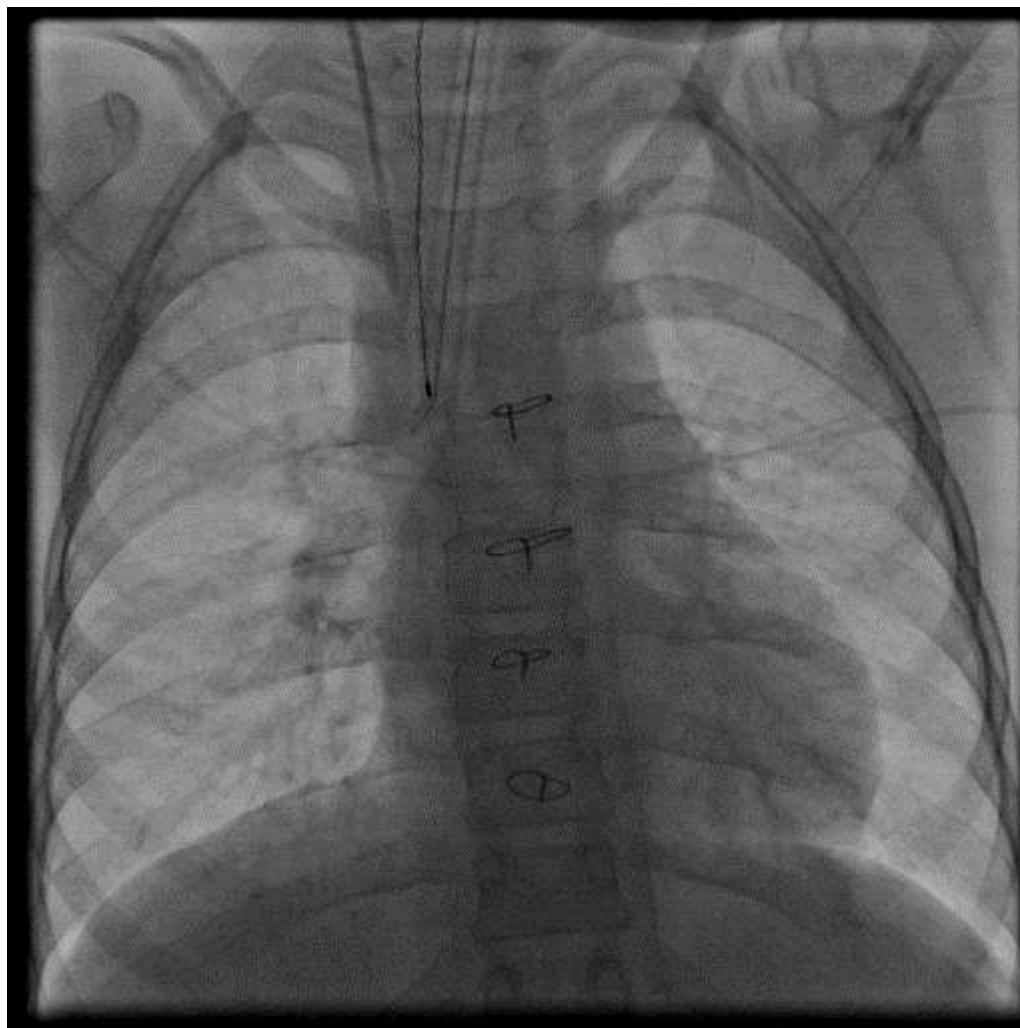
Besluiten over de behandeling van uw kind

- Bij de kindercardioloog: MRI

Besluiten over de behandeling van uw kind

- Bij de kindercardioloog: hartkatheterisatie

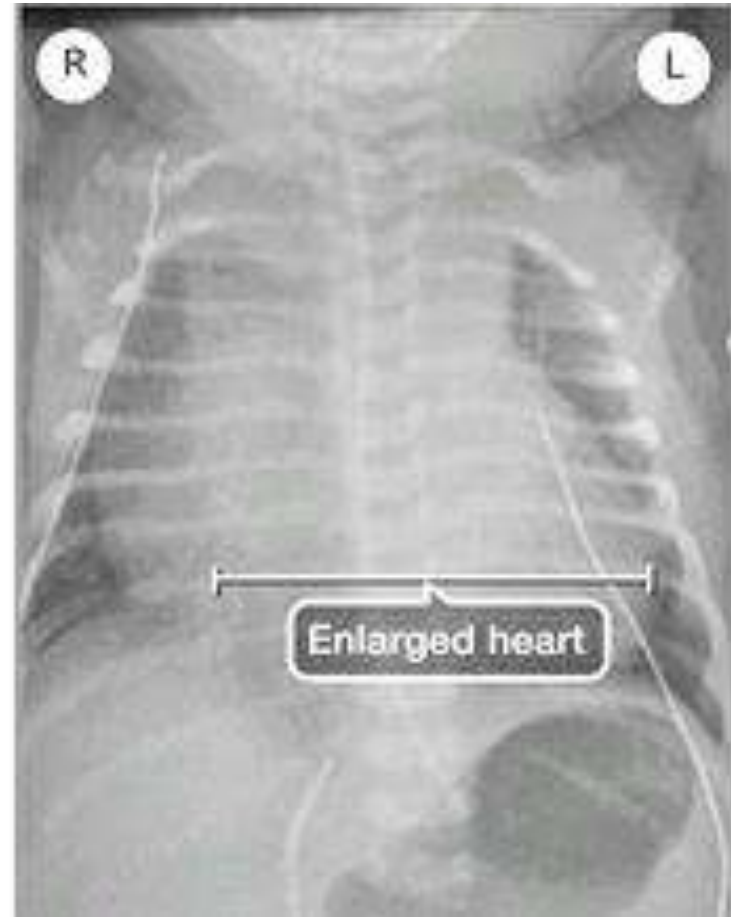
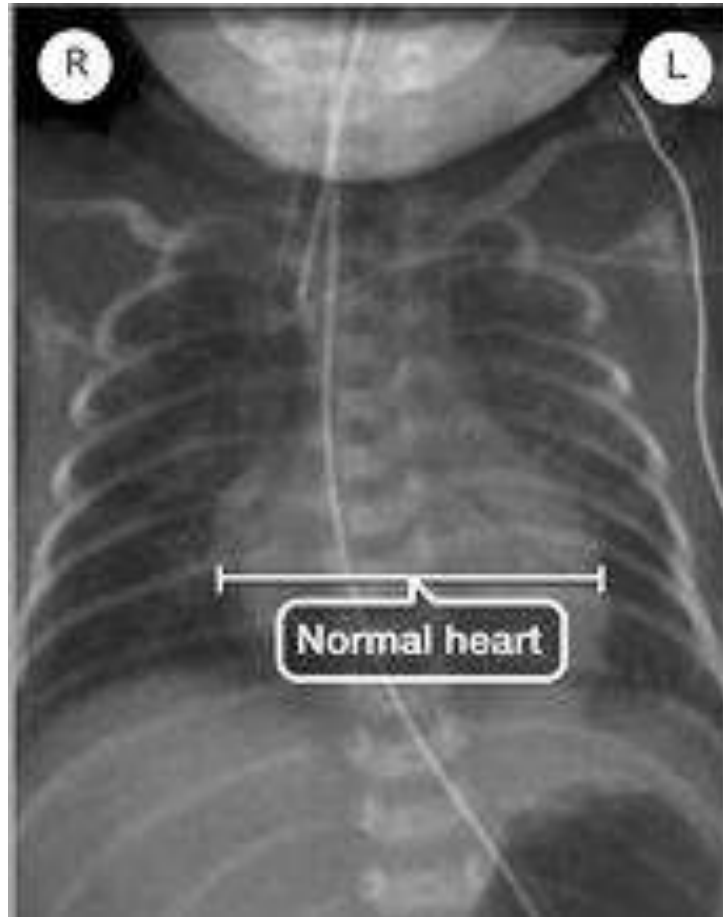

Wanneer is het nodig om te behandelen

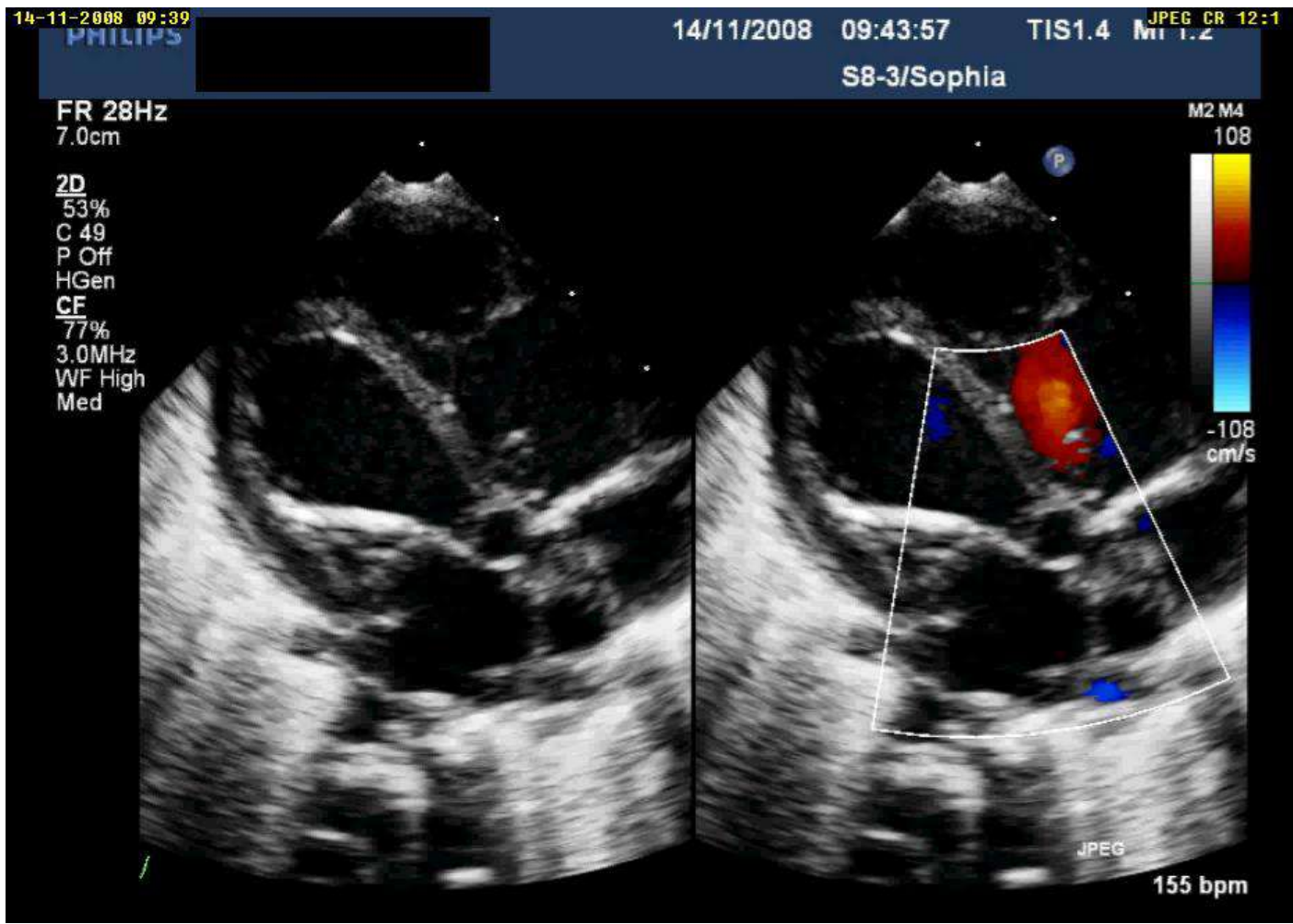
Wanneer is het nodig om te behandelen

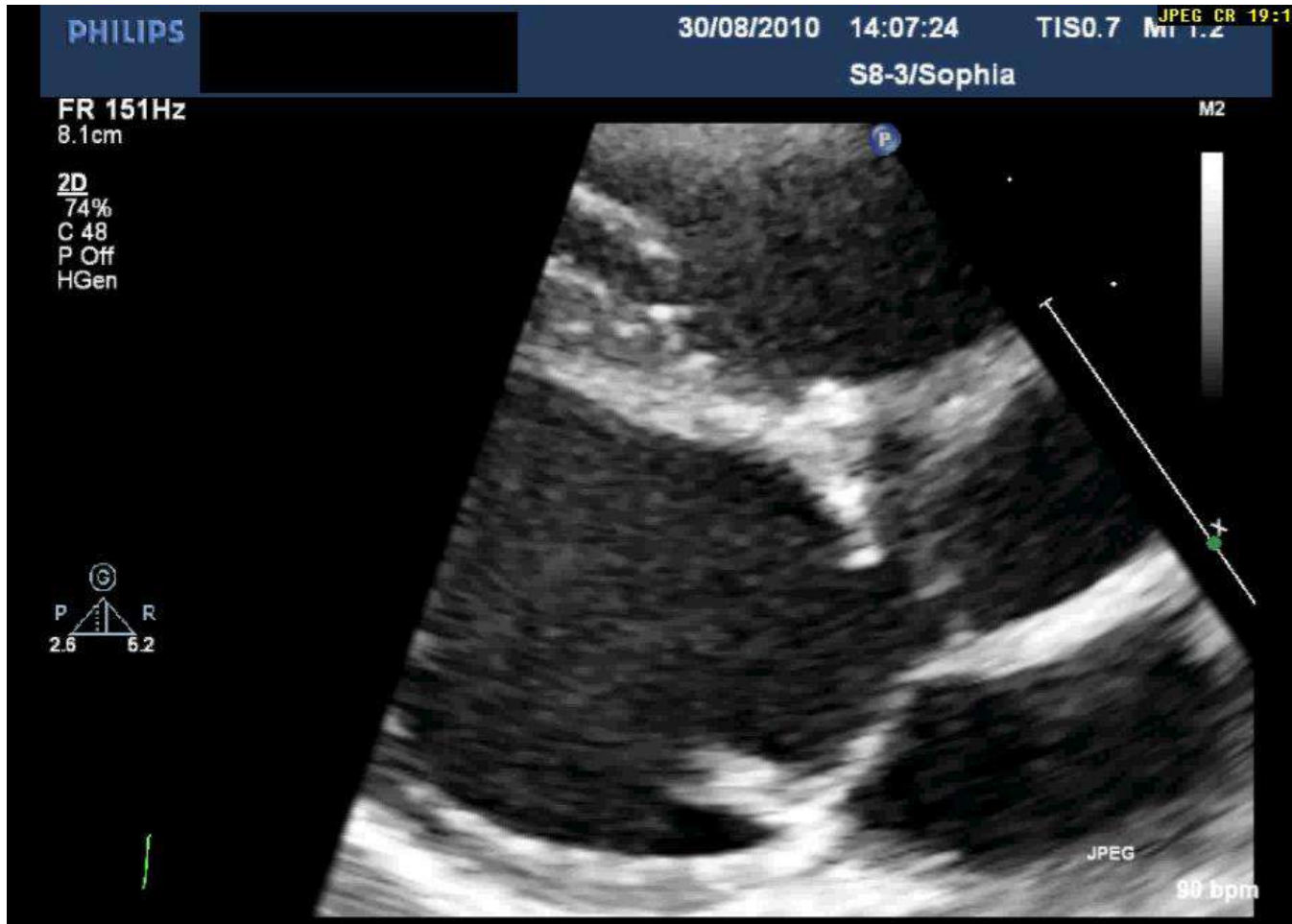
Wanneer is het nodig om te behandelen

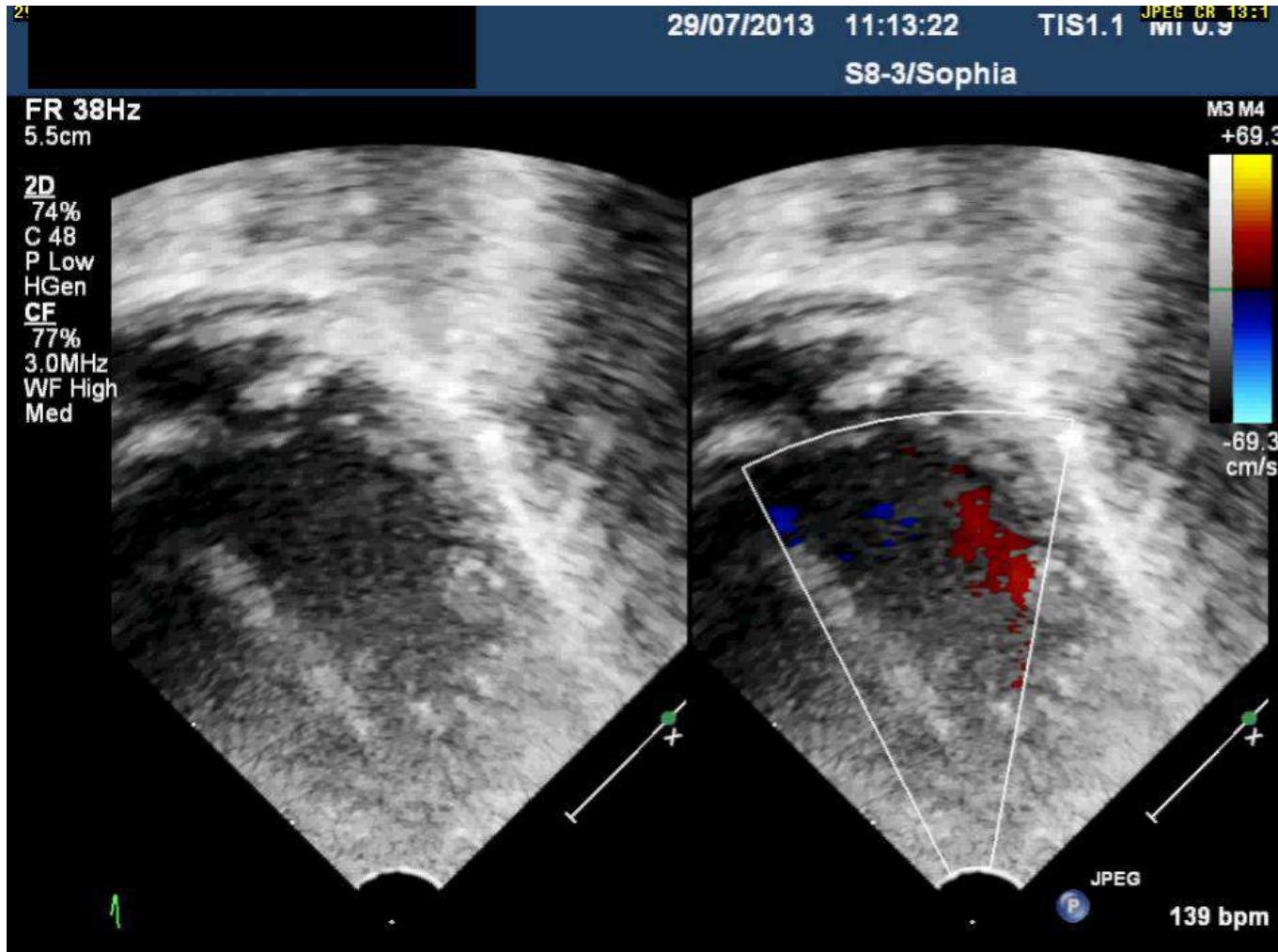
Wanneer is het nodig om te behandelen

Wanneer is het nodig om te behandelen

Wanneer is het nodig om te behandelen

Erasmus MC

Besluiten over de behandeling van uw kind

- Hartteam bespreking

Kindercardiologie
 07-01-2019 : 19-02-2019

Aanvragend arts: WHELO3 W.A. Helbing (Interne specialist, KCA)
 Traject: KIN/ R/ 3411/ Kindergeneeskunde : Reguliere zorg/Kind/Screening cardiale probl
 Locatie: SKZ Erasmus MC - Sophia Kinderziekenhuis
 Aanvragende afdeling:

Hartteam

Openstaande orders controleren

! Let op: Er zijn nog **openstaande orders** voor deze patiënt. Klik op de link om deze orders weer te geven. Controleer of de order die u wilt uitschrijven nog nodig is, of wilt u dit onderdeel **annuleren**?

> Optionele velden zijn verborgen

Prioriteit: Normaal

Auteur: Helbing, W.A. (27-03-2019 10:31)

Hartteam

Ziekenhuis: Kinisch:
 Verwijzer: Hoofdbehandelaar:
 Verwijsbrief:

Reden van aanmelding

Regulier EFO EFO kind Kleppen Congenitaal Endocarditis Transplantatie Kind

Voorstel: Intern Thoraxchirurg

Voorgeschiedenis:

Anamnese en lichamelijk onderzoek:

Lengte: cm Gewicht: kg BMI: kg/m²

Medicatie:

Allergie:

Onderzoeken

	Benodigd	Ontvangen	Beoordeeld	Datum	Toelichting
ECG	☐	☐	☐	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Document Report

Besluiten over de behandeling van uw kind

- Hartteam bespreking

Prioriteit   Normaal

Auteur: Helbing, W.A. (27-03-2019 10:31)

Hartteam

Ziekenhuis

Verwijzer

Verwijsbrief

Klinisch

Hoofdbehandelaar

Reden van aanmelding

Regulier EFO EFO kind Kleppen Congenitaal Endocarditis Transplantatie Kind

Voorstel

Voorgeschiedenis

Besluiten over de behandeling van uw kind

- Hartteam bespreking

Anamnese en lichamelijk onderzoek

Lengte - + cm v

Gewicht - + kg

Medicatie

Allergie

Onderzoeken

Besluiten over de behandeling van uw kind

- Hartteam bespreking

Onderzoeken						
	Benodigd	Ontvangen	Beoordeeld	Datum		Toelichting
ECG	☐	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	▼	<input type="text"/>
Lab	☐	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	▼	<input type="text"/>
X-Thorax	☐	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	▼	<input type="text"/>
TTE	☐	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	▼	<input type="text"/>
TEE	☐	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	▼	<input type="text"/>
HCK	☐	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	▼	<input type="text"/>
Overig onderzoek	☐	☐	☐	<input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/> <input type="text"/>	▼	<input type="text"/>

- Hartteam bespreking

- Besluit Hartteam bespreking

Besluit	
(Gewenste) bespreekdatum	27-03-2019
Aanwezigen	
Discussie	
Besluit	
Toelichting	
Urgentie	☐ electief ☐ urgent ☐ spoed ☐ redding
Beleid	
POS benodigd	☐ Gepland ☐ <input type="text" value="__-__-__"/>
Ouders gebeld	<input type="text" value=""/> <input type="text" value="__-__-__"/>

En dan

- Klaar om te gaan plannen

Pre-operatief gesprek

- Coördinatie door verpleegkundig consulent

Taken verpleegkundig consulent

- Verbeteren van continuïteit en kwaliteit van zorg
- Informatievoorziening van ouders en patiënt
- Aanspreekpunt
- Optimaliseren van het leveren van onze zorg volgens het gedefinieerde zorgpad

Zorgpad: set van afspraken en middelen om zorg voor bepaalde groep patiënten zo goed mogelijk te laten verlopen

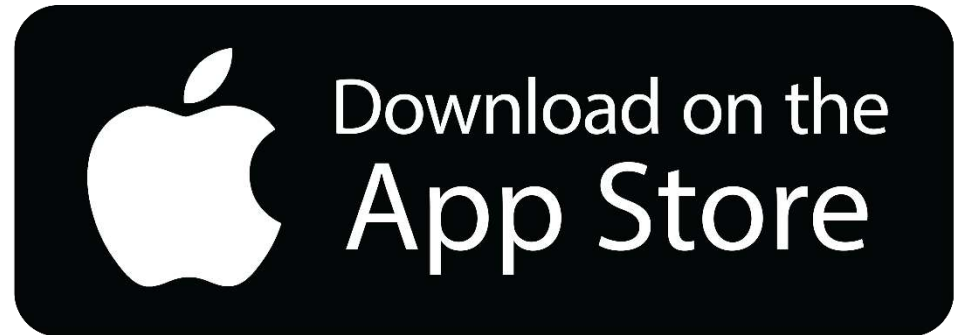
Wat doen verpleegkundig consulenten?

- Consult prenatale patiënten rond 30 weken
- Informatie folders
- App kindercardiologie
- Pre operatief spreekuur voor operatie en hartkatheterisatie
- Dagelijks bezoek van alle klinische patiënten
- Ontslaggesprek
- Nabellen na ontslag

App kindercardiologie

- App kindercardiologie

Zoek: SKZ operatiecoach

Download de App

Registreer

OPERATIE

DE OPERATIE
inleiding

THUIS
voorbereiding

OPNAME

OPERATIE

VERBLIJF

ONTSLAG

WEER THUIS
over 1 dag

THERAPIE

LOGBOEK

BERICHTEN

DEEL MET FAMILIE

VEELGESTELDE
VRAGEN

UITLOGGEN

Het behandelteam van de kindercardiologie bestaat uit veel mensen. Je gaat een groot deel hiervan leren kennen tijdens je behandeling.

<https://www.operatiecoach.com/sophia/app/general#/timeline/general>

Erasmus MC

Erasmus MC

Maar wat nu als besluit niet voor de hand ligt?

- Wanneer is dat zo?
  - Heel klein gewicht
  - Bijkomende ziektes die risico behandeling aan het hart vergroten
  - Combinatie van afwijkingen die technisch lastig te behandelen is of die eigenlijk verschillende benadering vragen

Maar wat nu als besluit niet voor de hand ligt?

- Overleg met andere specialisten z.n.:
  - MDO Kinder Thorax Centrum Sophia
  - “Ingewikkelde gevallen” bespreking met ACAHA en CAHAL kinderhartteams
  - Raadpleeg vakliteratuur
  - Second opinion
  - Congressen

Maar wat nu als besluit niet voor de hand ligt?

- overleg met andere specialisten z.n.:
  - Congressen

Internationale beroepsverenigingen

ASSOCIATION FOR EUROPEAN
PAEDIATRIC AND CONGENITAL
CARDIOLOGY

[Home](#) [About AEPC](#) [News](#) [Recommendations](#) [Training Centers](#) [Links](#) [Contact](#) [Help](#)

[Search](#) [Member login](#)

[Constitution, Committees
and Working Groups](#)

[Meetings, Training,
Education and Jobs](#)

[Registries/Scientific
Projects](#)

[Documents
Minutes](#)

[European Paediatric
Cardiac Coding](#)

[Membership
Information](#)

ABOUT AEPC

The Association for European Paediatric and Congenital Cardiology (AEPC)

AEPC was founded in Lyon in 1963 and subsequently has created a network of specialists working in the same field encountering similar problems.

The mission of AEPC is to **promote** (a) **the knowledge** of the normal and diseased heart and circulation and (b) **exchange of knowledge** and (c) continuous **education**.

[read more →](#)

MEMBER'S AREA

- ★ On-line Payment
- ★ Newsletters
- ★ Member Payments
- ★ Profile Settings

[Forgot your password?](#)

[LOGIN](#)

LATEST NEWS

28/2
2019

**Bartosz Ditkowski receives junior
member AEPC research grant 2018**

[more →](#)

Internationale beroepsverenigingen

ASSOCIATION FOR EUROPEAN PAEDIATRIC AND CONGENITAL CARDIOLOGY

Home About AEPC News Recommendations Training Centers Links Contact Help Search Member login

Constitution, Committees and Working Groups Meetings, Training, Education and Jobs Registries/Scientific Projects Documents Minutes European Paediatric Cardiac Coding Membership Information

Bartelds: lid en vroegere voorzitter van bestuur van werkgroep genetica, basale wetenschap en hartspierziektes

Helbing: voorzitter task force medicijnontwikkeling

Krasemann: mede-auteur Europese richtlijnen eisen voor hartkatherisatielabs

Bartosz Ditekowski receives junior member AEPC research grant 2018

28/2 2019

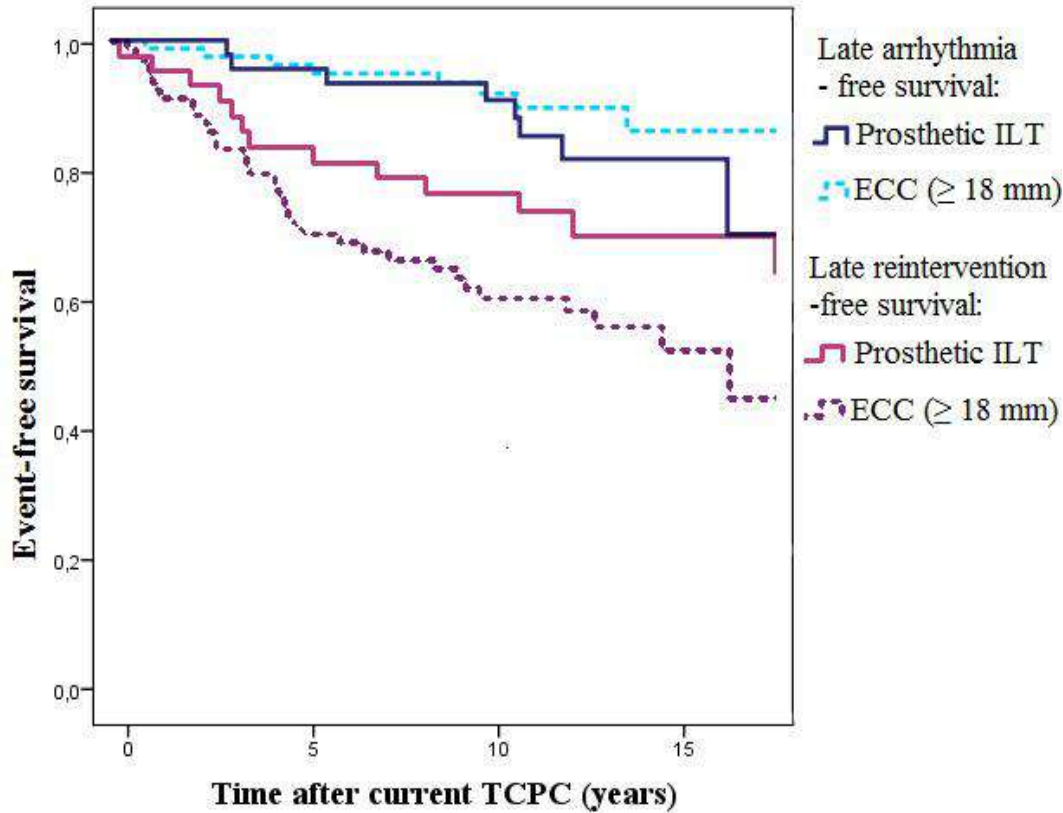
more →

Maar wat nu als besluit niet voor de hand ligt?

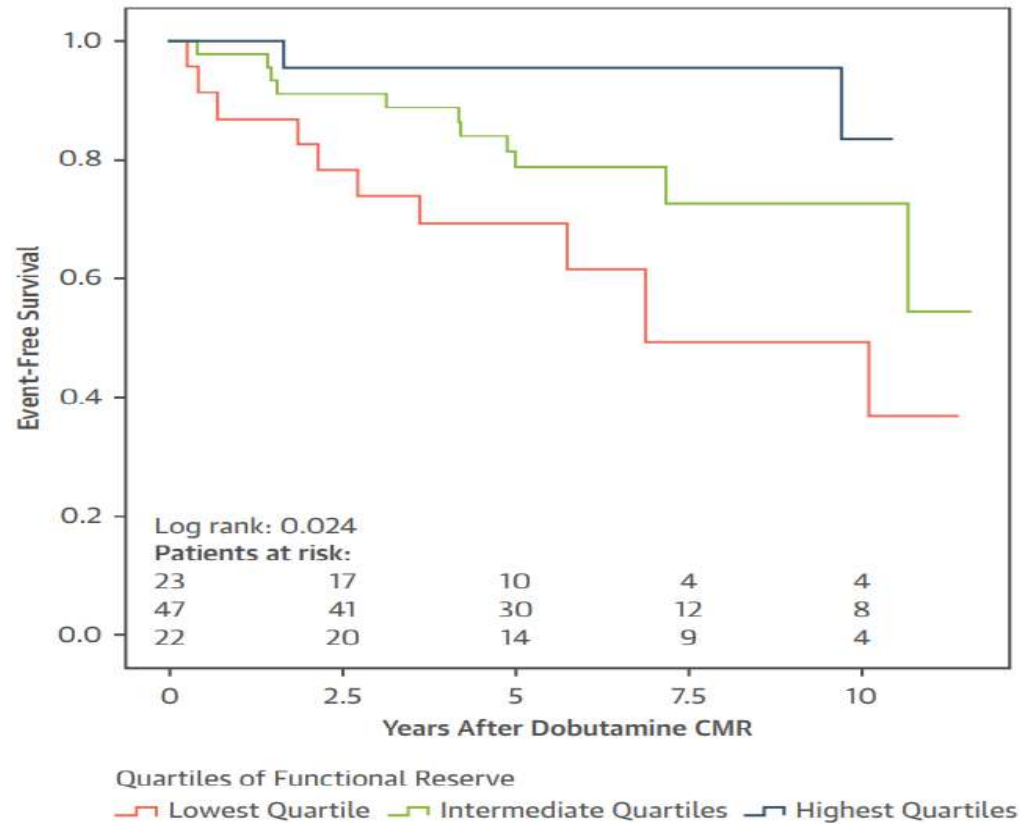
- En vele andere wetenschappelijke vakverenigingen
- Iedere kindercardioloog 10 dagen / jaar vrijgesteld voor bijscholing
  - Meestal internationaal

Wetenschappelijk onderzoek

- Cobra³: herstelvermogen kinderhart
- ToFFit: sporten met aangeboren hartafwijkingen
- Racer: voorspellende waarde inspanningstesten
- EMDR: behandeling post-traumatisch stress syndroom tgv medische behandelingen

- Machine learning / kunstmatige intelligentie project: besluitvorming eenkamerhart
- Invloed darmflora op herstelvermogen hart

- Fontan studies
- Fallot studies
- Cardiomyopathie studies

Vergelijking resultaten 2 technieken om Fontan operatie te doen

Bepaling van voorspellende waarde van beeldvorming tijdens 'inspanning' bij tetralogie van Fallot

RICHTLIJN: Antistolling in de kindercardiologie

Werkgroep Anti-TRoMbotic TheraPy in Children with a CardiOLOgical Anomaly
("TRAMPOLINE"):

Beatrijs Bartelds, kinderarts-cardioloog UMCG

Marjon H. Cnossen, kinderarts-hematoloog Erasmus MC

Michiel Dalinghaus, kinderarts-cardioloog Erasmus MC

Janneke A.E. Kammeraad, kinderarts-cardioloog Erasmus MC

C. Heleen van Ommen, kinderarts-hematoloog Erasmus MC (voorzitter)

Marry E.B. Rijlaarsdam, kinderarts-cardioloog LUMC

Christiaan Schroer, kinderarts-cardioloog MMC

Bart Straver, kinderarts-cardioloog AMC (voorzitter)

Pieter van de Woestijne, cardiothoracaal chirurg Erasmus MC

STANDAARD OPMAAK VOOR EEN MEDISCHE RICHTLIJN

DOCUMENTEIGENSCHAPPEN/ METADATA

Titel	Richtlijn Kindercardiologie: Univentriculaire hartafwijkingen, Fontan circulatie *
Auteur	WA Helbing, kindercardioloog *
Medebeoordelaars	Cie. opleiding en accreditatie, sectie Kindercardiologie *
Eindverantwoordelijke	N.v.t.
Beheerder (meestal de divisiecoördinator)	Cie. opleiding en accreditatie, sectie Kindercardiologie *
Verantwoordelijke divisie	n.v.t.*
Verantwoordelijke afdeling	
Datum autorisatie	1 november 2018
Revisiedatum (maximaal na 2 jaar)	1 november 2020
Evidenced based/ best practice/ consensus	Best practice
Status: ontwerp/ gereed voor publicatie/ gepubliceerd (geldig)/ vervallen/ gearchiveerd	Ontwerp
Trefwoorden (4-6, o.a. welke aandoening, welk orgaan, welk hulpmiddel)	Univentriculair hart, partieel cavopulmonale connectie, totale cavopulmonale connectie, Fontan circulatie *

INHOUD

ONDERWERP (verplicht)

Univentriculaire hartafwijkingen, Fontan circulatie

OMSCHRIJVING (verplicht)

In dit protocol worden de aanbevelingen beschreven voor de behandeling van kinderen met een aangeboren hartafwijking van het univentriculaire type. Met name gaat het in deze richtlijn om de algemene behandelprincipes om te komen tot de Fontan circulatie en over de follow-up na die operatie.

Voor het opstellen van dit protocol is gebruik gemaakt van beschikbare buitenlandse richtlijnen (veel is rechtstreeks ontleend aan die van de Duitse vereniging voor kindercardiologie), via PubMed opvraagbare artikelen en concensusbesprekingen (1, 2).

BEVOEGDHEID (verplicht)

Medische handeling

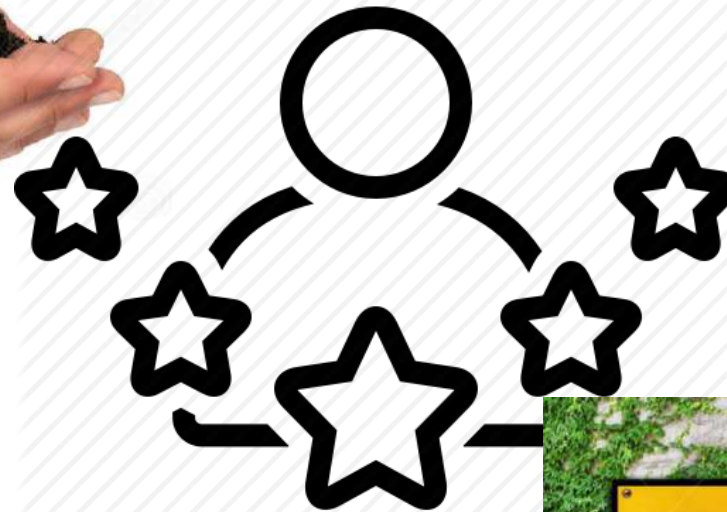
DOELGROEP (verplicht)

Kinder(interventie)cardiologen, kinderartsen met aandachtsgebied kindercardiologie

DOEL (verplicht)

- Beschrijven van een landelijke uniforme richtlijn voor alle centra in Nederland waar de in dit protocol beschreven handelingen uitgevoerd mogen worden.
- Behandelen van kinderen met een univentriculair type aangeboren hartafwijking.

Besluitvorming

Met een helder doel voor ogen

Steeds op zoek naar nieuwe en betere kennis

Erasmus MC

